

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.
Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat óra . . . 5 kor. — fill.
Három óra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalványt küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók
a kiadóhivatalban.

H I R D E T É S E K
Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
Készletért 12 fill., többször: 10 fill. árszám.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szög 2 kor. 60 fill., azontul minden szög 2
fillérével számítottak.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 80 fillér.
Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
← vasárnap reggel. →

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

3576/902.

Pályázati hirdetmény.

Léva város képviselő testületének 2730/902. és Barsvármegye alispánjának 7519/902. számú határozatai folytán megírtesedett városi adó- és gyámpénzártnoki állásra, valamint az ennek betöltésével megírtesedett állásokra ezennel pályázatot hirdetek; a pályázati kérvények alulírottánál f. évi július hó 3-ik napjáig kellően felszerelve nyújtandók be; a később beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás a július 5-én tartandó tisztújító széken történik.

A pénztárnoki állás 1600 korona évi fizetés és 240 korona lakbér javadalmazással van ellátva, — a megválasztott egyén 2000 kor. tiszt. óvadékot köteles letenni vagy biztosítani. A képesítésre irányadó Léva város szerv. szabályrendeletének 78 §-a. A megbízás az 1904 év november havában lejáró hat év még hátralevő idejére terjed ki.

Ugyanazon időben fog betölteni az elhalálozás folytán megírtesedett — évi 240 koronával javadalmazott — városi születésű női állás, melyre szintén pályázatot hirdetek. Nyugdíj intézmény Léva városnál ez idő szerint nincsen.

Kelt Léván, 1902. évi június hó 22.
Bédogh Lajos
polgármester.

A tanév végén.

Az iskolai év immár bevégeződött; a tanulók tíz hónapi működésük helyét az iskolát elhagyva, szétmennek a szélrózsa minden irányában a családi körbe, hogy két hónapon át megújuljon a test és lélek, alkalmassá tétessék a jövő munkájára.

Mielőtt szétmennének, az iskola kezükbe adja szorgalmuk gyümölcsét, a bizonyítványt. Ez okmány igen fontos a szülőkre és tanulókra nézve egyaránt. Ebbe van beírva, milyen volt a múlt s ebből vonhatunk következtetést a jövőre. A tanuló, ki örömtől duzzadó kebelével viszi szüleihez lelkének, tehetségeinek tükrét, öröm-

érzetet kelt a szülők szívében is; s e tükröben megláthatják a szülők gyermekeik jövőjét, a pálya iránti hajlandóságát. Csak olvasni kell tudni, csak megérteni az iskola ítéletét s gyermekeink boldog jövője kezeinkbe van letéve.

De mit tapasztaltunk? Azt, hogy a család közönyös úgy az iskola, mint annak ítélete iránt. Nem a pályaválasztás fontossága, a gyermek tehetsége és pálya iránti hajlandósága az irányadó, de a legtöbb esetben az a cél lebeg szeme előtt, hogy gyermekével a középiskolát bármiképpen, de elvégeztesse. S ha e hosszú uton a gyermek nem, vagy csak nehezen boldogul, ha az iskola ítélete következtében az ut közepén elmarad, a szülő a helyett, hogy gyermeke tehetségeit, valamely pályára való hajlandóságát tartaná szem előtt s kikérné a pályaválasztásra az iskola jóakaratu tanácsát, olyan pályát keres számára, mely pálya után mégis „úr“ lehet.

Nyitva állanak az életpályák, választhat mindenki ebből tetszése szerint, mire épen hajlandóságot, hivatást érez, de az a legnagyobb baj, hogy legtöbb esetben nem a gyermek választ, hanem kényszerítve a szülői hatástól, más reá nézve küzdelmes uton kell elérni élete célját.

Legkevésbé sem ítéljük el a szülőket azt az irányzatát, hogy gyermekeiknek minél jobb jövőt óhajtának biztosítani, de el kell itélnünk azt a törekvést, mely mindenképpen „úrrá“ nevelést tűzi ki céljául. Mert mi az eredmény: a proletárok, a boldogtalan egyének nagy száma, kik sorsukkal elégedetlenek lévén, vádlóként lépnek fel a szülőkkel szemben, hogy nem ismerve fel a gyermek pálya iránti hajlandóságát, kényszer-nevelésök által gyermekeiket a boldogságtalanság örvényébe sordították.

A tehetség, az ész, a tudományos

pálya iránti hajlandóság felismerhető már az elemi iskolában, de a középiskola alsóbb osztályaiban minden körülmények között. Míg a tehetséges gyermek szegénysége mellett is felküzdi magát, kiérdemelni törekszik a támogatást, addig a tudományos pályára nem alkalmas minden áldozatok árán sem fog boldogulni, de lehet, hogy az iparos vagy kereskedelmi pályán, mire épen hivatást érez, megvethetné boldogulásának alapját. Mi tehát a szülő kötelessége? Az iskola ítéletét a gyermek egyéni tulajdonságait, valamely pálya iránti hajlandóságát tekintve véve, míg nem késő, oly pályát kell előtte nyitnia, melyre hivatást érez, melyen boldogulása biztosítvaleend.

Nagyban hangoztatjuk a hazai ipar pártolását, munkáljuk iparunk föllendítését s a család, melytől első sorban függ e téren is boldogulásunk, nem jár el lelkiismeretesen. Az iparos pálya nálunk elijesztő, elidegenítő: a szülő mint intő példát hozza fel gyermeke előtt: „ha nem tanulsz, inasnak adlak.“

Pedig taníttatni, nevelni kellene gyermekeinket e pályára is; egy-két középiskola nem kárára, de határozott előnyére van e téren is; sőt mindaddig, míg az iparosok pályája a szülők előtt lenézett lesz, míg annak fontosságát s úgy az emberre mint a társadalomra nézve annak boldogító hatását el nem ismerjük, míg e pályára való előkészítésnél a legelemibb ismeretek nyújtásával megelégedünk, mindaddig iparunk föllendülését, képzett hivatása magaslatán álló iparos osztályt nem is remélhetünk. A nemzetek műveltségének fokrőjőjét pedig nem a tudósok létszáma, — mert hiszen ez minden nemzetnél azonos — hanem az iparos és kereskedői osztály kultura terén tett haladása mutatja.

Nagyobb úr pedig a saját függetlenségében a jómódu iparosnál és

kereskedőnél semmiféle hivatalban nem lehet.

Lagyen azért az iskola ítélete, a gyermekeknek tanulásban tett előmenetele a pálya választásának legfontosabb tényezője.

Adjuk gyermekeinket olyan pályára, melyre hivatást érez, melyen boldogulhat; tereljük az iparos pályák felé ha a tudományos pálya reá nézve nehéz vagy talán bizonytalan lenne; így apasztjuk a proletárok számát, biztos jövőt nyújtunk gyermekeinknek s nemzetünk nemcsak a tudomány, de az ipar és kereskedelem terén is elégedett és boldog lesz.

A népszámlálás eredménye.

Az országos központi statisztikai hivatal most tette közzé hiteles számokban az 1900. évi népszámlálás eredményeit. Ezek az eredmények részben hízogók reánk nézve, részben elszomorítóak. A statisztikai összeírásnak a jelen kötet csak az első részét, a községenkénti népleírás tartalmazza, vidékenként csoportosítva a vármegyéket. Az érdekes adatokat főbb vonásokban a következőkben ismertetjük.

A magyar korona országainak összes népessége — a századfordulón az 1900. évi december hó 31-dike és 1901. évi január hó 1-je közötti éjféli időpontjára vonatkoztatva végrehajtott népszámlálás eredménye szerint 19.254.559 lélek volt, 1.790.768 fővel több, mint tíz évvel e'öb, az 1890. évi népszámlálás idején. Az elmúlt évtizedben népességünk tehát 10,3 százalékkal szaporodott; majdnem oly kedvező ez az eredmény is, mint a nyolczvanas évek népszaporodása, amely 10,9 százaléknnyit tett. Népesedésünk mérlegét azonban most is kedvezőtlenül befolyásolták a vándorlások; a természetes népszaporodás — az évtized folyamán történt születéseknek többlete az ugyanezen időben történt halálozások számával szemben — 1.957.514 főnyi volt, az 1890. évi népesség 11,2 százaléka; a tényleges népességnek fönt kimutatott száma 166.746-tal alacsonyabb.

Matejko: (a 4-ik liter után) Viletlenségűl megharaptam az enyim nyelvedet, akarcak kocsikartam volna a lyévai kövezeten.

Mitugrasz: Az szülővárosom erányában ne tessék jó hírenek kiszebbítését igénybe venni. Nem falu az, mikéntlen Ar-Maróth.

Matejko: Cso? Nem irtek, mit maga beszéli.

Mitugrasz: A kövezeti átalakítások nagyvárosi szinezettjében keramiton országutolunk.

Matejko: Megint csak semmit nem irtek.

Mitugrasz: (ordítva) Keramitos és axfaldos utcáink lévénnek, nem pediglen béka nyálás barinák, mikénten Ar-Maróthon.

Matejko: Mozs már írtek. De az enyim városod míg is megvan külömb, mert van neki szip templom magos toronyval, is Lyévában a katolikoknak nem megvan.

Mitugrasz: Az én hitbéli egyházam tornyai kettők építődök baroki izletességben és babi'oni magasságban. Kusti Maróth!

Matejko: Hád jó van. Nem bánok aszat se. De nekünk van szip város.ház. Izs aszat halotam, hogy is ha maguknak a piztárnok nem kiugorja a hivatalyából, rászakatta az egész város.ház.

Mitugrasz: Az való tényálladék lehetne, de a bizonyításos ítélet hosszadalmassági színvonaln, az ar-maróhi alispányi hivatalnál bujkálózott sokáig. De azért az városomban emelkednek az új város.házának falai akorák, hogy bele férne az egész falud Matejko!

T A R C Z A.

Kaszinói zeneestély.

A kalendárium csináló nyarat jelzett — bár az időjárás inkább a novemberi czimet és jelleget érdemelne meg — s garammenti metropolisunk aranyifjúsága (sajnos, tekintettel a hónap közepetjára, igen csekély arannyal zsebében) elhatározta, hogy megkezdi a nyári mulatságok rendezését. Ezt elhatározni és megis tenni — Verne Gyula stílusában szólva — mind ez egy pillanat műve volt. Tekintettel azonban az idő őszi hangulatára, a mulatságok elsőjének színterét a kaszinót tűzték ki.

Nem kevésbé indokolta a színhely megválasztását az is, hogy bemutassuk hölgyeinknek a most bevezetett acetylen világítást s hogy ennek intenzív fényénél gyönyörködhessünk bájos arcaikban.

A kaszinó udvarán gyülekezünk tehát össze a múlt szombaton — június 21-én — a leghosszabb napon, hogy átmulassuk a legrövidebb éjszakát. Célunkat sikerült is elérnünk, mert a kiszámú, de annál kedélyesebb társaság csak reggel felé oszlott szét, magával vivén egy jól sikerült mulatság kellemes benyomását.

De ne vágjunk elejébe az eseményeknek.

Este féltízre körülbelül együtt volt a társaság s kezdetben hangulatot gyűjtött (vulgo sörözött) a kaszinó udvarán Sándor nótái mellett. Itt láttam nem csekély bámulatomra, hogy lelkes függetlenségi bajnokaink is tulajdonképpen a dualismus elvét

vallják helyesnek és nem idegenkednek annyira a közönségyektől, mint mondják. Erre vallott legalább az, hogy a Sándor magyar nótái mellett lelkes örömmel szürcsölgették az ősi germán italt — a sört.

A sör azonban elfogyott, az idő hűvösebb lett, mi meg felmelegedtünk, hangulatba jöttünk és ezek folytán bevultunk a kaszinó termeibe (termei=költői szabadság) és tánczra perdültünk.

Megjegyzem, hogy a fiatalság azon része is, mely máskor a táncz terén az arany középuton szeretett haladni, mert egyenlő kitartással és lelkesedéssel fáradhatatlanul ropta a tánczot reggelig. Ennek okát némelyek a sörfogyasztás emelkedésében keresték. Ezen feltevés azonban — újságírói nyelven szólva — minden alapot nélkülöz.

Bizonyos várakozás volt olvasható minden fiatalember arcán s ez az acetylenhez volt fűtve. Azt remélték tndniillik, hogy az acetylen egyszer csak felmondja a szolgálatot s a beálló sötétségben szabad lesz a csók. Voltak egyes előre látó ifjak, kik minden világító eszközt elrejtettek. Ezért iparkodott kiki a tánczterembe s a hölgyek körül tartózkodni, nehogy elmulaszsa a kedvező pillanatot.

De hát családásokból áll az élet!

Az acetylen makacs kitartással világított egész éjjel. A reménykedők felsültek, de azért jól mulattak. Egy ifju ur ugyan reggel jegyzőkönyvi megrovást akart felvevni az acetylen világítás ellen, de a többség tekintve, hogy a ragyogó szép szemek-

ben így legalább hosszszasabban gyönyörködhetett s vágyainak súlyomszárnya nem támadt, meg volt elégedve ezen eredménynyel is s leszavazta az acetylen eme nagy ellenségét. Kijelentették azonban, hogy bár a mulatság ennek daczára is sikerültnek mondható, de hát az acetylentől bizony nem szép dolog, hogy nem hajolt meg a közőhaj előtt.

Szóval ittunk sört, a mig volt mit; tánczoltunk, a mig volt kivel s reggel négy óra tájban a hölgyek gallérba, az urak felső kabátba burkolódzva, dideregve elvonultunk az első nyári mulatságról.

A jelenvolt hölgyközönség névsora a következő: Bartók Mimi, Belcsák Tóni és Miczi, özv. Fejes Elekné, Fejes Petyka, Farkas Kamilla, Holló Anikó és Patyika, Kabina Ervinné, Kenézy Csataárné, dr. Kittenberger Jánosné, K. Braunmüller Klára, Medveczky Sándorné, Ordódy Endréné, Pólya Andorné, Skvor Józsefné, Skvor Irén, Szakmáry Margit, özv. Szilassy Caesárné, Solty Gusztávné, Varga Janka (Körmöczbánya.)

▼.

Párbeszéd.

(*Matejko és Mitugrasz versengései országos vásár után.*)

— Kihallgatta: Fecské —

Mitugrasz: No Matejko! A fiakkeri párákra való nívist megisszuk az áldomást.

Matejko és Mitugrasz: (egyszerre) Kelnér! Abait! Sok litereket!

nyabb ez utóbbinál, ennyi tehát népszaprulatunk vesztesége a nem jelentéktelen beszivárgás mellett nagy mérveket öltő kivándorlás folytán.

Az összes népességből 19.122.340 lélek a polgári népességre esik, 132.219 pedig a katonaságra; a katonai népesség száma 1890-ben 114.393 volt, a polgári népességé pedig 17.348.398.

A két nem aránya a magyar korona országainak népességében a női nemnek csak csekély túlsúlyt tünteti fel: az összes népességben a férfiak 9.582.152 lélekkel részesednek, a nők pedig 9.672.407 lélekkel. Ezer férfira ezek szerint 1009 nő jut. Népszegünknek életkor szerinti tagozódásából több ürvendetes és biztató tanúságot vonhatunk le. A produktív korosztálynak, a 15—59 éves életkornak az összes népességben elfoglalt számaránya 1890. óta emelkedett valamivel, emelkedés tapasztalható a 60 évnél idősebb életkorok számánál is. Összes polgári és katonai népességünkben házassági kötelekben 7.744.648 lélek él, a népesség 40,2 százaléka, a női és hajadonok száma — ideértve a házasságképes koron még alul levőket is — 10.314.594, a népesség 53,6 százaléka; özvegyi állapotban 2.176.843-an élnek; a törvényesen elváltak száma 18.464.

A magyar népszámlálás ezúttal is az anyanyelvet tudakolta, különös gondot fordítva rá hogy a bevallás, minden befolyástól menten, szigorúan megfeleljen a valóságnak. A magyar korona országainak összes polgári és katonai népességéből az 1900 évi népszámlálás alkalmával 9.742.301 vallotta magát magyar anyanyelvűnek; legtöbben vannak azután az oláh anyanyelvűek 2.799.470-an, majd a németek 2.135.181-en, a tatók 2.019.641-en, a horvátok 1.678.569-en, a szerbek 1.052.180-an, a rutének 429.447-en, míg egyéb anyanyelvű a népszámlálás alkalmából 397.761 találtattott. A magyar anyaországban a magyar anyanyelvűek száma meghaladta már az abszolút többséget, a népesség 48,5 százaléka 41,4 százalékra emelkedvén.

A tizenkilenc milliót meghaladó népességünkben 10.175.514 tud magyarul beszélni. A nem magyarok közül 1.433.213 érti és beszél a magyar nyelvet; 9.079.045 azonban nem tud magyarul.

A római katolikus vallás összes népességünkben 9.919.913 hívőt számlál, több mint felét az egész lakosságnak. A görögkeletiek száma 2.815.713-at tesz, az evang. reformátusoké 2.441.142-ét. Egy milliót

felüli hívője van még a görög szertartású katolikus vallásnak 1.851.143 és az ág. hitvallású evangélikusoknak 1.288.952. Az izraeliták 851.378-an vannak, unitáriusok 68.568-an, míg egyéb felekezethöz tartozók és felekezeti kötelekben kívül állók 14.760-an.

A népesség műveltségi fokának mérésére a népszámlálók a legelőbb műveltség fokmérőjét, az irni-olvasni tudást veszik számba. Összes (polgári és katonai) népességünkben az 1900. évi népszámlálás alkalmával 9.596.383 egyén tudott írni és olvasni, az összes népesség 49,8, a hat évnél idősebb népesség 59,5 százaléka.

Barsvármegyére vonatkozólag a következő érdekes statisztikai adatokkal találkozunk.

Barsvármegye területének nagysága 473.344 kat. hold, lakosainak száma 164.852, és pedig az ar. maróthi járásban 30.617, a garam-szent-kereszt-i járásban 35.039, a lévai járásban 36.319, az oszlányi járásban 13.663, a verébelyi járásban 26.949, Körmőcbánya városában 4.299, a hozzá tartozó 7 községben 5.041, Léva városában 8.325, Újbánya r. t. városban 4.600. Az 1890. évi népszámlálás 152.910 lelket talált Barsvármegyében, az 1880. évben 142.691, míg 1869. évben 137.527 lakosa volt a megyének.

Községeinként a lakosság a következőleg van elterjedve: I. Aranyosmaróti járás. Aranyosmarót 2.786, Belső 299, Berzence 1.042, Cáradi 604, Ebedecz 861, Feketekelesény 526, Fenyőkosztolány 1.127, Garam-Szent-Benedek 1.095, Geszöc 445, Hece 398, Hód 937, Keresztú 794, Kisapáti 494, Kisaranyos 300, Kisfalud 352, Kishorvát 127, Kiszéles 315, Kistapolcsány 1.583, Kisújlás 1.054, Kisvaskőc 182, Kovácsi 3.594, Ládca 778, Lóca 381, Magasmar 881, Malony 510, Malonya 485, Mankőc 282, Nagyherseyen 479, Nagyszőlőcsény 505, Nagyülés 714, Nemesény 57, Nemesi 960, Névor 586, Olovnicza 368, Parlep 308, Pasztyerho 301, Szépcsény 759, Szentmarót 310, Székőc 817, Tassár 879, Újpetend 162, Valkőc 494, Velsicz 898, Zsíkva 528, Zsitvakenéz 871.

II. Garam-Szent-Kereszt-i járás. Alsóhámor 1.208, Alsótárnok 292, Alsószadány 462, Apáthegyalja 345, Barszéklenő 391, Bartos 417, Bizerét 414, Bükkös út 166, Dólos 381, Dócsifürész 1.763, Erdősúrany 659, Felsőapáti 1.022, Felsőbessenő 411, Felsőhámor 1.198, Felsőtárnok 318, Garamkürtös 787, Garammindszent 337, Garamrév 585, Garamszenkereszt 1.390, Geletnek

Matejko: Jézsisz Marja! Maga sag engem mindig leakarja pipálni. Hát mi nincs van maguknak, ami nekünk meg van? Van maguknak a róm. kath. zapát?

Mitugrász: Az én hitbéli egyházam fejedelemi feje nasságos prépositi minőségben tisztóddzik általunk.

Matejko: De a zapát tebb megvan.

Mitugrász: Mar pediglen a prépost magasabb.

Matejko: Hád jól megvan. Van Lyévában tervinszik?

Mitugrász: Az még nincs, de lesz.

Matejko: Honnét lesz? Elig van egy megyében egy, is az megvan Maróthban.

Mitugrász: Az az egy lesz Lévan és nem Maróthban.

Matejko: Az nem oda adjuk. Nekünk van farságos féherczeg, sog grófok, sog báró, meg Klobuk Siczky kipezs viselő, azok nem engednek. De sag mondja asztat, honnát tud, hogy a tervinszik Lyévába visznek Maróthból?

Mitugrász: (zavartan akadozva) Az politikai tekervényességek érvényességi fokozata mindig útát talál a megfelelő irányzatokra.

Matejko: Aztat megint nem írtek, de elhiszek. De sag mondja, mit megcsinálnak a tervinsziki épülettel is a sok lakásokkal az ereg házi urak, akik soha nem stajgerolnak a hibért.

Mitugrász: Magyar huszárok telepítődnek az üres lakásokba magyarosítási szempontból.

Matejko: Hád van maguknak sok fináncz?

Mitugrász: Fináncz? Az... az izé... nincs.

Matejko: Hazudja maga Mitugrász. Hád van Lyévába sok zsidó? Aztat is halottam.

Mitugrász: Van, de nem sok.

Matejko: Maga megint hazudja Mitugrász.

Mitugrász: Egyébként a szükségesletes rosszashelyi ténykörművek a faludban is elegendőképpen képviselődnek. (folytatva) Az én városom a közművelődéses állapotok erényében nem fősvénykedik szűk markolattal. Akármiféle haladási kívánalmak által öbajtódik: hullatjuk szó nélkül a hony olárára filléreinket. Az nemes városom közgyűlésein én adom a hangos indítványozandókat, mert én közbizalombéli városi díszatyja vagyok és remeki szólnok.

Matejko: No az van igaz. Ha a közgyűléseken is ilyen szépen szónokolja, muszaj aztat elfogadni, mit maga megindítványozza.

Mitugrász: Meghiszem azt. Ha én kieresztem öblös hangulatom dörgedelmos remekjeit: remegvényez én tölem minden lévai gyűtment, de még a gyűkeréknek is kétfelé áll a füleztette, ha nem pariroznak.

Matejko: Isz miből tartotta utójára maga beszédet a kezgyülésen?

Mitugrász: Emlékezetbeli fogyatékoságom és szerénységi természetem nem engedi remeklési szónoklataim eldicsekvéseit.

Matejko: Lással! En halotam Maróthba, hogy magát sokszor leszavaznak.

Mitugrász: (ordítva) Mi? Engem? Hád halljak szvatopluk ajkaidról bizonyítási igéket!

Matejko: Hád a lánchíd, amit indítványozta, a malom utcai kehíd mellé gyalogjárkálónak?

Mitugrász: Fogd be kenyérselődöt Matejko, mert egy rossz dikicses elnyiszszantom hangszállagi úrtartalmadat!

Matejko: Lással, lással! Maga se nem híres szólnokló városz-ata, se nem szípre, jóra áldozó. Csak maga egy goromba lár-mázó városi kipezs-viselő. Isz ha mások megcsinálnak szípet is jót Lyévába, aval maga dicseksdi. Pedig én halotam, hogy maga megvan egy kerékkötő az előremenésben.

911, Gyertyánfalesmart 955, Határkelesény 222, Irtványos 422, Jallna 200, Jánosgyarmat 1856, Kapronca 1.210, Karvaly 504, Kelő 788, Kislóca 619, Kiszelfalu 627, Koszor 423, Ladomér 370, Lenge 373, Lutilla 1.048, Madaraszja 468, Majját 489, Mocsár 516, Mogyorómál 551, Nagylóca 689, Ókormőcske 546, Repistye 470, Revistyeváralja 251, Rudnó 793, Saskóvárja Sakély 351, Szénásfal 717, Tormáskert 265, Ugyarmat 1.221, Vihnyepeszerény 1.697, Zsarnócza 1.862, Zsarnóczakohó 314.

III. Lévai járás. Ágó 415, Alsóvár 366, Bajka 280, Barsendré 695, Csata 1.656, Csejkő 1.030, Dobóberekajja 762, Felsővár 206, Garamapáti 201, Garamdamásd 692, Garamkelesény 941, Garamkeszi 760, Garamlők 1.173, Garammikola 779, Garamszőlős 1.246, Garamújfal 664, Garamvezekény 811, Hólvény 412, Kiskálna 431, Kiskoszmály 642, Kisváró 657, Kiszecse 648, Kisőre és Nagyőre 531, Lakér 679, Marosfalva 397, Mezőkissaló 682, Nagykálna 1.016, Nagykoszmály 772, Nagymálas 728, Nagydó 324, Nagysalló 2.590, Nagysáró 1.063, Nagyszecse 610, Nemesoroszi 797, Nyír 353, Óbars 1.470, Oroszka 767, Óvár 307, Soymos 458, Szentgyörgy 1.192, Szódó 423, Tolmács 424, Ujbars 1.293, Vámosladány 1.323, Zeliz 2.367, Zsemler 361. IV. Oszlányi járás. Alsókemenecz 504, Bisztricsény 732, Brogyán 808, Cserenye 736, Felfalu 519, Felsőkamenez 404, Kalacsna 564, Kisbisztricsény 109, Kiskeresnye 341, Kisugróc 440, Nagykeresnye 419, Nagyugróc 1.819, Nemeskosztolány 492, Nyitraszeg 205, Oszlány 1.581, Pálosnagymező 2.836, Pazsit 141, Radóc 582, Simony 442.

V. Verébelyi járás. An 719, Alsógyöröd 391, Alsópél 1.445, Baracska 995, Belleg 292, Besenyő 1.539, Besse 518, Cseke 802, Csifur 708, Ény 331, Fakóvezekény 791, Felsőgyöröd 397, Felsőpél 426, Fűss 1.457, Gyékényes 308, Hull 773, Kisvezekény 243, Melek 446, Mohi 833, Nagyfajkúrt 690, Nagylőle 243, Nagymánya 1.131, Nagyvalkáz 399, Nagyvezekény 463, Néved 528, Ohaj 969, Pozba 489, Randve 736, Szence 518, Tajnasári 418, Tild 387, Töhöl 654, Ujlóth 1.760, Verébely 2.484, Vörösvár 399, Zsitvagyarmat 590, Zsitvaujfa 987. VI. Körmőcbánya r. v. hatósága alatt álló községek. Felsőtóti 350, Jánoshegy 730, Jánosret 983, Kékellő 575, Körmőczliget 301, Kunosvárasa 1.810, Sváb 294.

A vármegye felembe megjelölt polgári népességén felül az összeírás 270 katonát

Mitugrász: Az mind hazugsági információ.

Matejko: De mult hétben volta Lyévába az egyik kntor, hogy megizze gimnázba fiát, akiből pap lesz. De nem látható övé fiát, mert elviték a kntort mindgyárt a Pasztyerho Pesbe, mert a lyévai piacban megharapta egy kutya, aki megveszte. Igaz is, mit emberek beszílik, hogy Lyévába nemsokára több meglesz a kutya, mint a lúdfertály. Hád akkor mit zaklatnak szeginy nípeket kutyaadóval, ha nincs meg van siuter?

Mitugrász: Megintlen olyan tárgyalási hangzatokat emlegetsz Matejko, a melyek felül álladoznak elméleti értelmiségeden. Mikéntlen Gara Fia doktor ur újságbeli elsráukozása folytán is Tyeko, Gambács és Hromcsék gyűkerék elköltözének a siralom völgyéből, Tomcsányi Gábor pedig, ugynevezett Kakara, végelgyengülési rohamokban végsőt pálinkádzik: félre tevén a gyökérbéli politikát, hozzátok fordulunk, adjátok ide Nyemiragot, Csvikotárt, ha ugyan még az élők lajstromában vezetődnek, hogy ezen díszhivatali méltóságra emelvényezhessük. Ezek majdan megfogdosásák a kóbor ebi kutyákat és ki is puczóválják utcáinkban levő felszíni csatornák piszkolatját: és többé az előbb megemlékeződött doktori igazmondás nem fogja mosogatni a városi elővezetőség szenvedőleges fejkoponyáit.

Matejko: Maga megint sokat motyogja. Nem povalacsokval kell városi rendet is tisztaságot csináltatni, de rendes munkás emberekvel, akik huznak varostul elig fizetés és akkor nem muszaj kutya adóval spekulányi haszonra is pótdadót leszavazni remekes szónoklatokkal.

Mitugrász: Most pedig Matejko: Fel is ut, le is ut. Fizesd ki a czechet és upre-púpos, hazáig meg se állj. Folytatjuk a lévai jakabnap vászár után.

Mitugrász Matejko: Mind a vizig szárazon! Szpánom Bohom!

talált a megye területén. **Nemre** nézve a vármegyében a szép nem van nagyobb számmal képviselve, a menyiben 81.215 férfival szemben 83.907 nő van kimutatva. **Életkorra** nézve 6 évesnél fiatalabb 27.759; 6-11 év között 21.696; 12-14 éves 9.995; 15-19 éves 15.948; 20-39 éves 45.740; 40-59 éves 32.107; 60 éven felül van 11.871 lélek, ismeretlen koru 6 ember. **Családi állapotr**a nézve a lakosságnak több mint fele — 85.813 — női nem vagy hajadon, házasságban él 68.709, özvegy 10.543, törvényesen elvált 57. Anyanyelvre nézve 52.317 magyar, 17.325 német, 94.879 tót, 12 oláh, 5 horvát, 19 szerb és 565 egyéb nemzetiségű, a kik közé vannak felvéve a cigányok is. A magyarságban Léva városa és a lévai járás dominál. Magyarul beszélni tud a megyében 63.761, ember. Mindenesetre nagyobb gond fordítandó az iskolákban a magyar nyelv tanítására. **Vallás szerint** a vármegye lakossága a következőleg oszlik meg: róm. kath. 139.729, gör. kath. 46, gör. kol. 7, ev. ref. 17.018, ág. ev. 3.115, unitárius 10, izraelita 5.191, egyéb vallású 6. Irni és olvasni tud 92.612.

A vármegye lakóházainak száma 23.390.

Körmőcz veszedelme.

Az idők súlyát, sanyaru, nyomoruságos voltát az ország egyik része sem érzi annyira, mint a Felvidék. Azt hiszem, hogy ezzel nem mondok újat, mert mindenki előtt ismeretes, a köztudatban él, sőt sajnós, terjed. Bármany részét érje e vidéknek tehát csapás, az fájó seb marad az egészen. E seb sajgó fájdalmát természetes, hogy leginkább az érzi, a melyen ez ejtetett. Ilyen, az élő husba vágó veszedelem fenyegeti a főbb részek egyik legszánalmasabb helyet, az aranyairól híres Körmőcz városát. Alig van az országnak pontja, hol a vagyoni állapotok tekintetében oly hatalmas esés volna észlelhető, tapasztalható mint éppen Körmőczbányán.

Az a völgy, mely az idegeinek fűtő, erősítő levegőt nyújt, a mely a természet ritka szépségeivel dicsekedhetik, valóságos siraomvölgygé lett! Ebben az állításban sincs semmi túlzás sem, mert mindenki tudhatja, akiket illet, hogy maga a kormány mozgat meg mindent, hogy e város közönségén valahogyn segítsen. Ahol csak alkalom kínálkozik elkövet mindent, kilitásba helyezi a legmesszebbmenő kedvezményeket oly vállalatok számára, a melyek hivatta volna az a város lakosságának anyagi boldogulását, kenyérhez való jutását előmozdítaná. Sajnos, minden törekvés eddig még hia törekvés és a jövőre nézve sem épen kecsgetetők.

A dolgok ilyen állásban tehát emberseges kívánsága a közönségnek, hogy irányában a követelmények a minimumra szálitassanak s a hol csak lehetséges keresztényi türelem s elnézés gyakoroltassék. Ez azonban nem történik meg. Nem történik meg ott, ahonnan ez jogosan várható volna. Ez pedig nem más, mint az adó kirovásának a mértéke.

Eppen most folynak a jövedelmi vagyis általában a III. osztályu kereseti adónak a kivetése. Tehát épen annak az adónak, mely a közönségnek az életét erejét támadja meg, Hogy az adatoknak hol van a forrása, azt nem tudjuk; azonban az szent igaz, hogy teljesen téves, erőszakos, méltatlan, embertelen. Nem is csoda, hogy az elkeseredés akkora, hogyha megnyugtatóbb irányzat nem kerékedik felül, kétségbeesésbe fogja hajtani az embereket. A teljes tönkremenés veszélye fenyegeti e város iparos, gyáros és kereskedő lakosságát. Ha itt illetékes helyekről közbelépés nem történik még, akkor a lakosság jó része koldusbotra jut s nem marad neki más hátra mint a keserű vándortársnyja, kényszerített számkivetés, a menekülés, a siralmas elveszés.

Arról van ám szó, hogy ezen a helyen iparosok, gyárosok és kereskedőknek az adója kétszer, háromszor sőt négyszer akkorrá emeltetik fel. Hád lehetséges ez? Hád három év alatt emelkedett Körmőczön az ipar és kereskedelem? Ki állíthatja ezt igaz, jó lélekkel? Aljjon elő az a merész ember, aki ezt itt nyugodt lelkiismerettel kimondani nem átálja. Szeretnénk az illetőnek a szeme közé nézni. Borzasztó tehát csak rá gondolni is, hogy egy már 15-20 év óta hanyatló város közönségét katasztróta elé állítják!

Az adókövető bizottságot nem vádolom, mert hiszen ennek elő van írva a követendő utja, de igenis nehéz szívvel kell hogy legyen az ember az olyan eljárás iránt, mely ezt a veszedelmes irányt kiszabja. Nem hiszem, hogy itt a magyar királyi ész és tapintat érzéketlen maradhatna! Ezt föltenni lehetetlen!

Körmőczön az ipar és kereskedelem nem pang, hanem sülyed és a bukás szélén áll. Ha a kegyelemldőfést mindezeknek a daczára megadják neki, viseljük Isten és ember előtt a felelősséget azok, akik ennek az okozói! Jegyezzétek azonban meg jól, hogy az embereket így a világba kitaszítani szörnyűséges cselekedet! Családok megületési feltételeit nem gyengíteni, hanem

erősíteni kell! Ez egy nemzetgazd...

Ennéfgyva emberbaráti s állampolgári kötelességemnek ismertem, hogy városom közönségének anyagi károsítása ellen szót emeljek s az illetékes körök figyelmét fölébresztsem a bekövetkező veszedelemre.

Adót fizetni kötelessége minden becsületes magyar embernek; de csak annyit, amennyit tud; ezen felül már az egész öngyilkosság számba megy.

Vizy.

Különfelek.

Érettségi vizsgálat. A helybeli főgymnasiumban az érettségi vizsgálatok szóbeli része jun. hó 20-án délután vette kezdetét a pozsonyi tankerületi kir. főigazgató, Pirczala Imre elnöke alatt.

Képesítő vizsgálatok. Az állami tanítóképzőben f. hó 23-án kezdődtek a képesítő vizsgálatok d. Hámoss Péter kir. tanfelügyelő elnöklése alatt.

Gyászír. Tuschnay János, Léva városának hosszú időn át volt, köztisztviselőként állott aljegyzője, mint részvételt értesülünk, e hó 26-án este 66 éves korában szívizékhűlés következtében hirtelen elhunyt.

fölött! Léva város tisztviselői kara. Léva város tanácsa.

Évzáró vizsgálatok a zárdában.

A szatmári irgalmas nővérek vezetése alatt álló lévai leányiskolában a tanév szerdán, e hó 25-én végződött. A tulajdonképeni „nagy hét“ a megelőző volt, mert a kötelező reál tárgyakból még a múlt szerdán, 18-án délelőtt megkezdődtek az elemi iskola I. osztályával a vizsgálatok s osztályosan haladva szombaton délután a polg. isk. IV. osztálya is levizsgázott s ettől kezdve ünnepek, nem kötelező magántárgyak, német és franczi nyelv, zene- és tornavizsga foglalkoztatták az intézet előjárót.

Egyházi közgyűlés. A barsi ev. ref. egyházmegye "ez évi rendes közgyűlését f. évi június hó 24-én tartotta Léván, melyet e hó 23-án tanügyi bizottsági gyűlés előzött meg.

Hímen. Weisz Zsigmond, a lévai kereskedő világ agilis, kedvelt tagja, Weisz Mór szesznyagkereskedő fia, f. évi június hó 6-án tartja esküvőjét Wertheimer Eugenia kisasszonnyal, Wertheimer-Sándor nagyszombati nagykereskedő bajor leányával a nagyszombati izr. templomban.

Egy lévai fiu a külföldön. A budapesti ev. ref. theologia a végzett theologusok jelebbjeit a külföldi egyetemre...

küldi ismereteik gyarapítása végett. Az idei tanévben a theologia Forgács Gyula végzett theologus, Forgács Mihály lévai h. anyakönyvvezető fiát, a fakultás volt seniorát Edinburgba (Skótszország) küldötte, hol a leghíresebb professorok előadásait hallgatta.

Színészet Léván. Halmay Imre színtársulata mely a vidék elsőrangú erőiből áll, legközelebb Lévára érkezés s előadásait az „Oroszlán“ fogadó udvarán rendezett helyiségben július hó első napjaiban megkezdte.

Körpona város. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Névény Ilona okl. kisdédvönőnt a bars-kovácsi állami kisdédvönődhoz óvónővé nevezte ki.

Az igazságügyminiszter és a földművesek. Az igazságügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a kihágásokért és kisebb büntettekért elítélt gazdák és mezei munkások csak a mezei munkálatok szünetelése idején kényseríthetők kiutazásukra.

Mesterséges bor forgalomba hozatala. A belügyminiszter egy konkrét ügyből kifolyólag a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Ha mesterségesnek nyilvánított bort borkereskedő hoz forgalomba, cselekedete súlyosabb beszámítás alá esvén, a büntetés minimumával nem büntethető.

A hontnémeti-selmeczbányai vasut részletes terveit már elkészültek és hirtelint a vasut építését nemokára megkezdhetik. Ezen 22 kilométer hosszúra tervezett szabványos nyomávságú vasut igen nehéz jellegű hegyvidéki és így az építésre és berendezésre megállapított költségek 2,728.000 koronára rúgnak.

APRÓSA GOK. Rovatvezető: Z U H A N Y. A menekült hónap. A napokban egyik város rendőrkapitányi hivatalába beállit egy öreg 48-as honvéd valami ügyes-bajos dologban.

Hány éves? Hetvenhat, kérem. Nős, vagy özvegy? Menekült vagyok, kérem. Nem azt kértem, hogy menekült-e, hanem, hogy van-e felesége, vagy nincs? Mondom, kérem, hogy menekült vagyok. Hát nem akar megérteni, azt mondja meg, van-e felesége? Hát kérem, volt, csak hogy hat évi együttélés után elmentem tőle és már 30 évek élök egy másikkal. Igen, kérem, mondou, hogy menekült vagyok.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései. 1902. évi június hó 15-től június hó 29-ig. Születés.

Table with columns: A szülők neve, A gyermek neve, A gyermek neve. Rows include Rényi Mór Hahn Janka, Gérik Kálmán Turjan Mária, Bozai László Tóth Berta, Szentkereszti János Öbert M., Dokupil Ferdinánd Zsijak A.

Table with columns: Az elhunyt neve, Kora, A halál oka. Rows include Sinkó János, Hullei Ágnes, Szabó Gézáné Licsko J., Tuschnay János, Mihály Mária.

Lévai piaciárak. Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány. Buza m.-mázsánként 17 kor. — fill. 17 kor. 20 fill. Kétszeres 14 kor. — fill. 14 kor. 80 fill. — Rozs 14 kor. 40 fill. 15 kor. — fill. — Arpa 14 kor. 40 fill. 13 kor. 20 fill. Zab 13 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. — Kukoricza 12 kor. — fill 12 kor. 40 fill. — Bab 11 kor. — fill. 12 kor. — fill. — Lenese 12 kor. 60 fill. 14 kor. — fill. — Kéles 8 kor. 40 fill. 9 kor. — fill.

Nyilttér. 560/1902 szám. Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbírósnak 1902 évi V. 253 számú végzése következtében Dr Klein Jakab ügyvéd által képviselt id. Knepp Dániel javára Berger Samu ellen 700 kor. s jár. erejéig 1902 évi május hó 15 n. foganatosított kielégítési végrehajtást utján felül foglalt és 676 kor. 50 fillre becsült következő ingóságok u. m. butor, házi fölszerelés, ruhanemű stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek lévai kir. járásbírósnak 1902-ik évi V. 253/2. számú végzése folytán fenti tőkekövetelés, s jár. erejéig Kis-Kálmán leendő eszközészére 1902. július hó 1. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékosok oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legfőbbat ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Léván, 1902. évi június hó 15-én. Tonhäuser kir. bírósági végrehajtó.

Jó házból való fiu tanoncznak felvétetik Kern Testvéreknl Léván.

Uj kávéház

A volt „Központi Kávéház“ helyiségében Teleky utca 3 szám alatt (Oroszlán fogadó átellenében) teljesen újonnan átalakított és modern stílusban fényesen berendezett

„Nemzeti kávéház“

f. évi július hó 1-én este 8 órakor Lakatos Sándor jóhírű zenekara közreműködésével megnyitom.

Minden tőrekésem oda irányul, hogy a n. é. közönség teljes kényelmére pontos és lelkiismeretes kiszolgálással nagybecsűt pártfogását kiérdemljem.

Uj vállalatom iránti szives érdeklődést és jóindulatú pártfogást kérek. Léva, 1905. június 29-én.

kiváló tisztelettel Steiner Arthur.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik köszvényes, csúszal és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjegyvel és a „Richter” czegjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **TÖRÖK József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.



Jó olcsó órákat
3 évi irásb. jótállással szállít magánosoknak

Konrad János
óra-, arany és ezüst ártárház
Brax-ből (Csehország)

Finom nickel rem. óra 3 frt. 75 kr.
Valódi ezüst " " 5 frt. 80 kr.
Valódi ezüst lánéz " " 1 frt. 20 kr.
Nickel ébresztő óra " " 1 frt. 95 kr.
Czégem, ca. k. sassal lett kitüntetve, számos arany és ezüst kiállítási érmeikkel és ezekre menő elismerő levelekkel.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.



Minden háziasszony
kérjen a legujabban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

New-Cuba-Kávéból
melynek aromája kitünő és természetes festetlen színű

Kilója 3 korona 20 fillér

4 1/2 kilogr. póstacsomag ára 13 kor. 50 fillér.

Kapható: **KERN TESTVÉREKNÉL Léván.**

Jegyzet: fődegg, hogy a kávé ne legyen túl barnára pörköltve, mi által elveszti zamátját s kiizadja illó olaját.

JÓ SZERSZÁM FÉL MUNKA!
Gazdasági gépek, gépreszletek, tömlők, vízmentes ponyvak, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és aczélfőraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stn. 12

Kapható **KERN TESTVÉREKNÉL Léván.**



Szivattyúk Mérlegek
mindennemű házi és nyilvános célokra, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparára.
Csövek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyú- és gépjáratási betéti társaság

Embermérlegek, mérlegek házi használatra stb.

W. GARVENS, WIEN, (I. Schwarzenbergstrasse 6. i. Wallfischgasse 14.)
Kapható technikai és gépjáratásban, kutkésztőknél stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

6% sőt nagyobb összegnél ennél alacsonyabb kamatláb mellett is engedélyez és gyorsan folyosít

jelzálog-kölcsönt
földbirtokra a

Selmeczi Takarékpénztár
Selmeczbányán.

Jótéteménynek
bizonyul minden családban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé
használata.

Gondos háziasszony ne késlekedjék tovább ezt az egészséges kávé italt bevezetni.

A legajánlatosabb pótkávé és a legjobb és legkedveltebb pótlás a bakkávé helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a »Kneipp» védjegy és a

Kathreiner
név rajta áll.



„SIRIUS”
acetylen világítási vállalat
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 33.

Az egész világon — Németországban is — szabadalmazott fejlesztőjével, mely a magy. techn. muzeum igazolványa szerint, az

egyetlen feltétlen biztos minden robbanást vagy más veszélyt kizáró készülék, elvállalja kastélyok, uradalmak, vendéglők, kávéházak stb. stb. legjobb és legolcsóbb berendezését.

A már eddig eszközlött több 100 berendezésről bizonyítványok, valamint költségvetés ingyen és azonnal küldetnek.

Klein Sándor
órá- és ékszerész
L É V Á N
alapított 1881. évben.

China-ezüst árukból gyári raktár!
Minden óráért 2 évi lelkiismeretes jótállás!

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek!

Araay női óra	12.— frttól feljebb
Araay férfi óra	20.— " "
Ezüst óra	6.— " "
Nikl óra	3.— " "
Ingaóra	6.— " "
Araay gyűrű (14 karat)	2. 1/2 " "
Araay füzgő (14 karat)	1. 1/2 " "

Ajánlja nagy választéku óra, ékszer, arany és ezüstáru raktárát, melyben mindenkor a legujabb divatu áruk bámulatos olcsó áron kaphatók.

Alkalmi ajándékoknak való különféle tárgyaktól nagy választék. Legfinomabb **chronometrikus** pontosságú órákülönlegességek mindenkor raktárára vannak.

